

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

III. Quid sit Mixtio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

necessarium est ad totius vniuersi conseruationem, vt hac ratione possint corpora caelestia frigiditatem in reliquis corporibus sublunaribus producere, & ex alia non ita valeant ignem vicinum valde necessario ad attemperandum frigidissimos Lunæ, & Saturni influxus penitus absorbere.

II Obiectis quatuor: Ignis valde exiguus ex loco valde distanti valet nocturno tempore conspici: ergo si vasta illa superficies immediata Lunæ concauo ignem contineret, saltem nocturno tempore posset à nobis videri, atqui non videtur: ergo non datur talis ignis. Vulgaris solutio est ignem præ nimia raritate videri non posse; sed alia mihi necessaria est, cum enim raritatem per intromissionem corpusculorum constituam, non congruè ignem in propria regione, vbi peregrina corpuscula raro, aut nunquam accedent, rarum constituam. Melius respondendum existimo lucem ignis exiguum esse, quia valde exigua est ignis grossities, seu valde exiguus ignis interstitutus inter aërem, & Lunam. Eo enim ipso quod per totam Lunæ superficiem sit expansus, ad modum bractæ extenditur, & ita ob tenuitatem grossities, seu profundæ mensuræ, quam habet ignis, non potest ex loco adeò instanti discerni. Dico non posse discerni, quia forsitan ignis lux à nobis videtur per modum vnius cum luce Lunæ, stellarum, totiusque cæli, & illam non discernimus, quia lux cæli eiusdem rationis est cum ignis luce.

II Ex his inferitur in prima conditione terram fuisse aquâ vndeque circumdatam, & aquam aëre, & aërem igne, postea verò terram fuisse secundum plurimas sui partes discooperatam à Deo reducende aquam ad certas cavitates, quibus concluditur, & ita superficie concaua, quam modo format aër, immediate cingit secundum aliquas partes aquam, & secundum alias terram, circumdat enim globum quemdam compactum ex terra, & aqua, cuius extrema superficies secundum vnas partes est superficies aquæ, & secundum alias est terræ superficies, vt patet in aëre immediate attingente aquas maris, & fluminum, & reliquam terræ superficiem, quodammodo rotundam non esse satis ipsis oculis monstrant vallium contractus & montium superbia cacumina. An verò initio terram perfectè rotundam Deus creauerit, necne, disputant Doctores in caput 1. Genesis, seu in tractat. de opere sex dierum. Legantur PP. Conimbr. in Problemat. sect. 1. vbi pro vtrique parte Patres, & Doctores adducunt.

PUNCTUM III.

Quid sit Mixtio?

I Elementa per ordinem admixta explicantur, & definiuntur, & in mixtis virtualiter, aut formaliter, seu actu vel potentia dicuntur existere, ideo ad perfectam illarum notitiam sciri oportet, quid sit mixtum, & quid mixtio: Mixtum vt distinctum ab elemento dicitur omne corpus constans temperamento qualitatum contrariarum, siue productum fuerit ex congressu elementorum siue alio quocunque modo. Hac ratione mixtum diceretur lignum quod Deus modò crearet, nullâ præsuppositâ materiâ, aut causâ creatâ quæ in illud influeret. Verumtamen cum omnia corpora ab elementis distincta, ex congressu elementorum, aliorumve corporum distinctorum, vt plurimum gignantur, ideo mixta dicuntur, quia in illis remanent mixtibilita, & generatio quæ ex tali congressu resultat, mixtio dicitur cuius naturam in præsentem explicandam suscipimus.

2 Dari mixtionem statuit communis Philosophorum consensus, & ostendit manifesta experientia, cui suffragatur ratio. Experientia, quia videmus humiditatem, & calorem videntibus ex congressu terræ, aquæ, vaporum, & exhalationum circumfusi aëris ope gigni diuersa corpora, & plura animantia tam vegetatiua, quam sensitiua, qualia sunt tubera, fungi, ranæ, aliæque huiusmodi bestiolæ, quæ non nisi mixtione interueniente crearentur. Causæ producentes dispositiones ad formam mixti sunt, partim mixtibilita, quæ corrumpuntur, vt postea dicam, quæ in ipsorum materiis producere accidentia, quæ disponunt ad formam mixti. Verumtamen hæc mixtibilita non possunt producere ultimam dispositionem ad formam mixti, quia in instanti, in quo est vltima dispositio ad formam mixti producitur forma mixti, & corrumpuntur formæ mixtibilita, quæ in-

formabant materiam in qua introduciuntur formæ mixti, ergo non potest ab his formis vltima dispositio ad formam mixti produci, quia nulla entitas potest in instanti, in quo corrumpitur aliam producere. Producitur hæc vltima dispositio à reliquis partibus mixtibilita, quæ supersunt, in quibus non sit mixtio, necnon causis vniuersalibus per celestes influxus. Forma mixti aliquando poterit produci ab ipsis elementis circumstantibus materiam, in qua produciuntur, seu aliis extrinsecis agentibus, quæ applicentur, quando ad causam primam recurrere necesse erit, vt in generatione animalium, quæ ex putrefactione gignantur, quæ vt pote viuientia à nullo non viuenti creato produci possunt, & cum nullum viuens creatum superest cui illorum possit tribui productio necessario recurrendum est ad Deum à quo viuientia ista producuntur.

Mixtio sumi solet pro coniunctione diuersarum rerum retentis singularum naturis, siue possint separari, sicut vitum, & horreum separari possunt postquam sunt permixta, siue separari non possint, vel certe non sine magna industria, sicut vinum & aqua cum permixta sunt. Hæc mixtio tantum inuoluit coniunctionem quandam localem, absque alicuius termini substantialis productione, de qua mixtione in præsentem non disputamus, neque de illa quæquam notatu dignum tradi potest. Sumitur mixtio strictè, & philosophica pro vniione diuersarum rerum, quibus certum quoddam resultat distinctum à compositis, ad quæ pertinebant materiæ, quæ vniuntur in mixtione, quam mixtionem dari nuper ostendimus, & est vtilis valde terræ vniuersitati vniuersique pulchritudini, quæ maximopere accrescit multis compositis productis ex aliorum congressu.

Mixtionem definiuit Aristoteles lib. 1. de generatione cap. 10. *Mixtibilium alterarum vniio*: quam definitionem perobscuram, & difficilem esse nullus non videt, quam ad maiorem perspicuitatem posse reuocari nostri Conimbricenses, testantur cap. citato, q. 2. art. 2. ly *vniio*, sumitur pro actione, quæ gignitur compositum in quo vniuntur mixtibilita, quæ antea pugnaverant inter se, vt quodlibet alterum in propriam naturam conuerteret, iam verò vni tertio productum, quod mixtum dicitur, vniiri dicuntur, itaque generatio dicitur vniio, non quia formaliter aliqua annexat extrema, sed quia ex vi illius producitur mixtum, seu compositum, in quo extrema contraria, seu mixtibilita vniiri dicuntur. Ceterum possunt dici extrema mixtibilita vniita in mixto, quia in hoc vniuntur materiæ mixtibilita, eo enim ipso quod ex contentu aquæ, & terræ tertium aliud compositum resultat, pars materiæ, quam ministrat aqua huic tertio resultanti, vniitur parti materiæ, quam ministrat terra, & ita in hoc mixto materiæ mixtibilita vniuntur, quod sufficiens est, vt ipsa mixtibilita vniita dici possint. Aliter ego existimo dici mixtibilita vniiri in mixto, eo videlicet modo, quo dicuntur in mixto permanere, ex eo enim quod in mixto permaneant qualitates elementorum dicuntur elementa manere virtualiter, seu in potentia in mixto: ergo dicuntur vniita in mixto, in quo dicuntur esse, ea enim quæ sunt in illo, dicuntur in eodem vniita.

Mixtionem plures alij definiunt: *Generatio corporis resultantis ex contrariarum congressu*. Generatio quid commune est educationi elementorum, & reliquorum mixtorum, reliqua explicant, quæ sunt propria mixtionis, videlicet alterationem mixtibilita, quam importat istorum congressus, similiter vniionem materierum, quæ erant sub formis mixtibilita, quia eo ipso quod resultat vnum tertium ex mixtibilita contrariis, illorum materiæ necessario debent vniiri, vt in vtrâque iam vnâ per vniionem constituta recipiatur forma mixti: excluditur etiam per hanc definitionem generatio quæ vnum corpus siue elementale, siue mixtum aliud conuertit in substantiam sibi similem, v. g. actio quæ ignis ignem generat, siue ex alio elemento, siue alio mixto, quia hæc actio non resultat ex congressu contrariarum, sed tantum ex virtute ignis, qui aliud contrarium imperit, vt illud in propriam substantiam conuertat. De mixtione multa prolixè satis Medici scribunt, multasque conditiones illius assignant, socio enumerat Mercatus lib. 1. claus. de elementis, art. 4. ex quibus nonnullæ falso nituntur principio, videlicet elementa manere formaliter in mixto, & ideo non subsistunt, aliæ ex definitione tradita facile deducuntur.